YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)
8 päivänä helmikuuta 1996 *

Asiassa C-149/94,

jonka Tribunal de grande instance de Caen (Ranska) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa, jossa vastaajana on

Didier Vergy

ennakkoratkaisun luonnonvaraisten lintujen suojelusta 2 päivänä huhtikuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY (EYVL L 103, s. 1) tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-P. Puissochet sekä tuomarit J. C. Moitinho de Almeida ja C. Gulmann (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: N. Fennelly,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Ranskan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisjohtaja C. de Salins ja ulkoasiainministeriön ulkoasiainsihteeri J.-L. Falconi,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen pääneuvonantaja R. Wägenbaur ja oikeudellisen yksikön virkamies H. van der Woude,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan D. Vergyn, edustajanaan asianajaja J. Delom de Mezerac Caenista, Ranskan hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudelliselta osastolta tehtävään määrätty J.-M. Belorgey sekä komission, asiamiehinään R. Wägenbaur ja H. van der Woude asiantuntija-avustajanaan hallintovirkamies S. Bouche, esittämät suulliset huomautukset 14.9.1995 pidetyssä istunnossa,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.10.1995 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunal de grande instance de Caen on EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti 22.3.1994 tekemällään päätöksellä esittänyt kaksi ennakkoratkaisukysymystä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 6.6.1994 ja jotka koskevat

luonnonvaraisten lintujen suojelusta 2 päivänä huhtikuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY (EYVL L 103, s. 1, jäljempänä direktiivi) tulkintaa.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa D. Vergyn syytetään vuonna 1992 Ranskan Landes-sur-Ajoncissa pitäneen kaupan Ranskan säännösten mukaan suojeltuun lajiin kuuluvaa elävää lintua ja myyneen sen.

3 On riidatonta, että kyseinen lintu on syntynyt ja tullut kasvatetuksi vankeudessa.

4 Tribunal de grande instance de Caenissa D. Vergy vetosi siihen, että Ranskan säännökset eivät soveltuneet tällaisiin lintuihin ja että mikäli säännökset soveltuisivat tällaisiin lintuihin, säännökset olisivat ristiriidassa direktiivin kanssa.

5 Katsoen rikosasiassa annettavan päätöksen edellyttävän direktiivin tulkintaa kansallinen tuomioistuin on päättänyt lykätä toistaiseksi päätöksentekoa ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko 2.4.1979 annettua neuvoston direktiiviä 79/409/ETY ja erityisesti sen 1, 2, 5 ja 6 artiklaa tulkittava siten, että jäsenvaltioiden sallitaan antavan säännöksiä, joilla rajoitetaan sellaisiinkin lajeihin kuuluvien yksilöiden myyntiä, joita ei ole esitetty tämän direktiivin liitteissä, tai joilla kielletään tällaisten yksilöiden myynti?

2) Onko vastaus edelliseen kysymykseen erilainen, jos kyseiset linnut ovat syntyneet ja tulleet kasvatetuiksi vankeudessa ja jos kyseisellä lajilla ei ole luontaista elinympäristöä tässä jäsenvaltiossa?"

6 Aluksi on todettava, että pääasiana käytävässä oikeudenkäynnissä kyse on lajista, joka ennakkoratkaisukysymysten esittämisestä tehdyssä päätöksessä määritellään mustaksi kanadanhanheksi. Tällainen nimitys ei kuitenkaan vastaa yhtäkään lintujen lajiluokittelun mukaista lajia. Vaikka vaikuttaakin ilmeiseltä, että myyty lintu oli D. Vergyn suullisessa käsittelyssä ilmoittaman mukaisesti kääpiökasvuinen kanadanhanhi (*branta canadensis minima*), lajin määrittäminen on joka tapauksessa sellainen tosiseikastoa koskeva kysymys, jonka selvittäminen kuuluu kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan.

Ensimmäinen kysymys

7 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisukysymykset esittänyt tuomioistuin haluaa ennen kaikkea selvittää, ettei direktiivin kanssa ole ristiriidassa se, että kansallisilla säännöksillä rajoitetaan sellaisten yksittäisten lintujen myyntiä, jotka kuuluvat lajiin, jota ei ole esitetty direktiivin liitteissä, tai se että tällaisten lintujen myynti kielletään.

8 Tältä osin on muistettava, että 1 artiklan 1 kohdassa todetaan seuraavaa: "Tämä direktiivi koskee kaikkien luonnonvaraisina elävien lintulajien suojelua jäsenvaltioiden Eurooppaan kuuluvalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan. Sen tavoitteena on näiden lajien suojelu, hoitaminen ja sääntely ja se antaa säännökset niiden hyödyntämisestä." Nyt käsiteltävänä oleva asia koskee ensisijaisesti direktiivin 6 artiklaa, jossa jäsenvaltiot velvoitetaan yleisesti kieltämään kaikkien 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien myynti; tällä ei kuitenkaan rajoiteta liitteessä III tarkoitettujen lajien osalta tietyin edellytyksin sovellettavia poikkeuksia. Tämän lisäksi direktiivin 9 artiklassa määritellään perusteet, joiden mukaisesti direktiivin 6 artiklasta on mahdollista poiketa.

9 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut asiassa 247/85, komissio vastaan Belgia, 8.7.1987 antamassaan tuomiossa (Kok. 1987, s. 3029, 6 ja 7 kohta), edellä toistetuista säännöksistä ilmenee, että jäsenvaltiot on velvoitettu yleisesti kieltämään kaikkien sellaisten lintulajien myynti, jotka luonnonvaraisina elävät jäsenvaltioiden

Eurooppaan kuuluvalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan, jollei liitteessä III tarkoitettujen lajien osalta säädetyistä ja tietyin edellytyksin sovellettavista poikkeuksista sekä 9 artiklan poikkeusmahdollisuudesta muuta johdu.

10 Ensimmäiseen kysymykseen on siten vastattava, että direktiivissä jäsenvaltiot velvoitetaan kieltämään sellaiseenkin lintulajiin kuuluvien yksilöiden myynti, jota ei ole esitetty direktiivin liitteissä, jos kyse on lajista, joka elää luonnonvaraisena jäsenvaltioiden Eurooppaan kuuluvalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan, jollei 9 artiklan poikkeusmahdollisuudesta muuta johdu.

Toinen kysymys

11 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisukysymykset esittänyt tuomioistuin haluaa selvittää yhtäältä, sovelletaanko direktiiviä myös yksittäisiin, vankeudessa syntyneisiin ja kasvatettuihin lintuihin, ja toisaalta, velvoitetaanko jäsenvaltiot direktiivissä huolehtimaan sellaisenkin lintulajin suojelusta, jota elää luonnonvaraisena jäsenvaltioiden Eurooppaan kuuluvalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan, vaikka kyseisessä jäsenvaltiossa lajilla ei olekaan luontaista elinympäristöä.

Kysymyksen ensimmäinen osa

12 Vankeudessa syntyneiden ja kasvatettujen yksittäisten lintujen osalta komissio, Ranskan hallitus sekä D. Vergy vetoavat ennen kaikkea siihen, että direktiivin tavoitteena on luontaisessa elinympäristössään elävien lintukantojen suojelu ja että tätä ympäristösuojelutavoitetta ei vastaa suojelujärjestelmän laajentaminen koskemaan luonnonvaraisten lajien sellaisia yksilöitä, jotka ovat syntyneet ja kasvaneet vankeudessa.

13 Tämä perustelu on hyväksyttävä. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 31 kohdassa todennut, suojelujärjestelmän tällainen laajentaminen ei hyödyttäisi luontaisen elinympäristön suojelua direktiivin toisessa perustelukappaleessa kuvaillulla tavalla, eikä luonnonvarojen suojelua ja hoitamista pitkällä aikavälillä osana Euroopan kansojen perintöä direktiivin kahdeksannessa perustelukappaleessa todetulla tavalla.

14 Varmuuden vuoksi on vielä syytä lisätä, että yhteisön lainsäätäjä ei ole puuttunut luonnonvaraisiin lintulajeihin kuuluvien vankeudessa syntyneiden ja kasvatettujen yksilöiden kauppaan, joten jäsenvaltiot ovat edelleen toimivaltaisia antamaan tätä asiaa koskevia säännöksiä, jollei tuotteiden tuontia muista jäsenvaltioista koskevista EY:n perustamissopimuksen 30 artiklasta ja sitä seuraavista artikloista muuta johdu.

15 Kansallisen tuomioistuimen esittämän toisen kysymyksen ensimmäiseen osaan on siten vastattava, että direktiiviä ei sovelleta vankeudessa syntyneisiin ja kasvatettuihin yksittäisiin lintuihin.

Kysymyksen toinen osa

16 Toisen ennakkoratkaisukysymyksen toisesta osasta komissio, Ranskan hallitus sekä D. Vergy katsovat, että jokaisen jäsenvaltion on laajennettava direktiivissä säädetty suojelu koskemaan lajeja, jotka eivät luontaisesti tai tavallisesti elä jäsenvaltion omalla alueella, mutta jotka kuitenkin elävät luonnonvaraisina toisen jäsenvaltion Eurooppaan kuuluvalla alueella.

17 Tältä osin on muistettava, kuten yhteisöjen tuomioistuin on korostanut asiassa 252/85, komissio vastaan Ranska, 27.4.1988 antamassaan tuomiossa (Kok. 1988, s. 2243, 15 kohta), että luonnonvaraisia lintuja on tärkeää suojella aukottomasti ja tehokkaasti koko yhteisössä lintujen pesimäpaikkaan tai muuttoreittiin katsomatta,

joten direktiivin kanssa on ristiriidassa kansallinen lainsäädäntö, jossa määritellään luonnonvaraisten lintujen suojelu kansallisen luonnonperinnön käsitteellä.

18 Tämän johdosta toisen kysymyksen toiseen osaan on vastattava, että direktiivissä jäsenvaltio velvoitetaan huolehtimaan sellaisen lintulajin suojelusta, joka elää luonnonvaraisena jäsenvaltioiden Eurooppaan kuuluvalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan, vaikka lajin luontainen elinympäristö ei olekaan kyseisen jäsenvaltion alueella.

Oikeudenkäyntikulut

19 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan hallitukselle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on ratkaissut Tribunal de grande instance de Caenin 22.3.1994 tekemällä päätöksellään esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Luonnonvaraisten lintujen suojelusta 2 päivänä huhtikuuta 1979 annetussa neuvoston direktiivissä 79/409/ETY jäsenvaltiot velvoitetaan kieltämään

sellaiseenkin lintulajiin kuuluvien yksilöiden myynti, jota ei ole esitetty tämän direktiivin liitteissä, jos kyse on lajista, joka luonnonvaraisena elää jäsenvaltioiden Eurooppaan kuuluvalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan, jollei 9 artiklan poikkeusmahdollisuudesta muuta johdu.

2) Edellä mainittua direktiiviä ei sovelleta vankeudessa syntyneisiin ja kasvatettuihin yksittäisiin lintuihin.

3) Edellä mainitussa direktiivissä jäsenvaltio velvoitetaan huolehtimaan sellaisen lintulajin suojelusta, joka elää luonnonvaraisena jäsenvaltioiden Eurooppaan kuuluvalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan, vaikka lajin luontainen elinympäristö ei olekaan kyseisen jäsenvaltion alueella.

Puissochet Moitinho de Almeida Gulmann

Julistettiin Luxemburgissa 8 päivänä helmikuuta 1996.

R. Grass J.-P. Puissochet

kirjaaja kolmannen jaoston puheenjohtaja